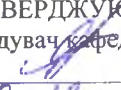

1

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
 О.В. Яріш
«30» 12 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **«Інститути міжнародного страхового ринку»**
освітні програми **«Фінанси і кредит»** та **«Фінанси, банківська справа та страхування»**
спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**
ступінь вищої освіти Бакалавр
бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «29» грудня 2020 року № 6

Полтава 2020

Укладач: Прасолова Світлана Павлівна, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

підпис С.П. Прасолова
ініціали, прізвище
« 29 » 12 2020 року

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

підпис О.В. Яріш
ініціали, прізвище
« 29 » 12 2020 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	10
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	18
Розділ 6. Інформаційні джерела	20
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	23

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Інституту міжнародного страхового ринку»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Страховання», «Страхові послуги», «Міжнародні фінанси» <i>Постреквізити:</i> «Фінансовий ринок та фінансові інститути», «Корпоративні фінанси»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни: обов'язкова для ОП «Фінанси і кредит» та «Фінанси, банківська справа та страхування»		
Курс/семестр вивчення	3 курс / 6 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 кредитів / 2 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 6 семестр – 150 год.		
- лекції: 20 год		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 40 год		
- самостійна робота: 90 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК (залік)		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 150 год. - загальна кількість: 6 семестр – 150 год.		
- лекції: 6 семестр – 4 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 6 семестр – 6 год.		
- самостійна робота: 6 семестр – 140 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 6 семестр ПМК (залік)		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Інституту міжнародного страхового ринку» є формування у студентів системи знань з теорії та практики організації роботи інститутів міжнародного страхового ринку, сутності міжнародних страхових послуг та умов їх надання, особливостей страхування світових ризиків для забезпечення теоретичних основ та ознайомлення з методологією, концепціями, підходами і критеріями обґрунтування системи фінансово-економічних відносин на міжнародному страховому ринку.

Завдання навчальної дисципліни «Інституту міжнародного страхового ринку» полягає у тому, щоб надати студентам знання щодо сутності, цілей і засад діяльності інститутів міжнародного страхового ринку, вивчення організаційно-правових аспектів та фінансово-економічних основ їх діяльності, проблем,

тенденцій і перспектив розвитку міжнародного страхового ринку, форм взаємодії інститутів міжнародного страхового ринку та ринку капіталу, формування цілісного бачення можливості використання міжнародних фінансових інструментів з метою страхування, вивчення основ діяльності банківсько-страхових груп як інститутів міжнародного страхового ринку.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
2	СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури . ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародний страховий ринок та його інститути

Страхування в умовах глобалізації. Система міжнародного страхування як основа управління світовими ризиками. Основні національні та міжнародні ризики. Системи контролю за міжнародними ризиками. Фінансування світових ризиків за допомогою міжнародних систем страхування. Особливості управління ризиками у міжнародному масштабі.

Поняття страхового ринку та міжнародного страхового ринку. Передумови становлення та основні риси міжнародного страхового ринку. Структура

міжнародного страхового ринку та його інститути. Міжнародні страхові операції та їх особливості. Міжнародні страхові інститути та організації.

Сутність і складові інформаційного забезпечення аналізу міжнародного страхового ринку та його інститутів на основі показників: «зібрані страхові премії на душу населення», «частка страхових премій у валовому національному продукті» та «динаміка зібраних страхових премій з урахуванням інфляції». Оцінка умов розвитку міжнародного страхового ринку.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 14, 19, 20, 21, 26.

Тема 2. Страхові ринки провідних країн світу та їх інститути.

Північноамериканський страховий ринок: структура і особливості функціонування. Особливості американського страхового ринку. Страхова індустрія в США та її інституційна структура. Тенденції розвитку страхового ринку США.

Європейський страховий ринок. Інститути страхового ринку Великобританії. Законодавча база та особливості англійського страхового ринку. Роль страхової корпорації «Ллойд» у розвитку міжнародного ринку страхування. Особливості німецького страхового ринку та його інституційна структура. Особливості функціонування французького, італійського страхових ринків та їх інститутів.

Азійський страховий ринок та особливості його функціонування. Інститути страхового ринку Японії та Китаю та особливості їх розвитку.

Інститути страхових ринків країн Східної Європи та особливості їх розвитку.

Інформаційні джерела: 8, 9, 10, 11, 12, 14, 19, 20, 21, 26, 30, 32.

Тема 3. Організаційно-правові аспекти діяльності інститутів міжнародного страхового ринку

Сутність та форми організації інститутів міжнародного страхового ринку. Організаційно-правові форми діяльності міжнародних страховиків: акціонерні товариства, товариства взаємного страхування, державні страхові компанії, холдинги та інші об'єднання страхових компаній на міжнародних ринках. Кептивні страхові компанії. Система страхових відносин на міжнародному страховому ринку. Страхові посередники та їх діяльність на міжнародному страховому ринку. Інфраструктура міжнародного страхового ринку.

Регулювання страхової діяльності на міжнародному страховому ринку. Стандарти регулювання міжнародних страхових послуг. Модифікація моделей регулювання: наднаціональні, регіональні та національні сценарії. Правове регулювання страхової діяльності в Євросоюзі. Англо-американська ліберальна модель регулювання. Євразійські моделі регулювання страхування. Принципи регулювання страхової діяльності в країнах з перехідною економікою: Центральна і Східна Європа.

Особливості застосування стандартів кібербезпеки для страховиків на міжнародних ринках.

Інформаційні джерела: 1, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 17, 20, 22, 23, 25, 26.

Тема 4. Фінансово-економічні основи діяльності інститутів міжнародного страхового ринку

Фінансові ресурси інститутів міжнародного страхового ринку. Джерела формування інформації. Доходи і витрати інститутів міжнародного страхового ринку. Фінансовий результат їх діяльності.

Страхові резерви інститутів міжнародного страхового ринку. Сутність і значення страхових резервів. Страхові резерви інститутів ризикових видів страхування на міжнародному страховому ринку. Управління страховими резервами.

Економічний та фінансовий аналіз діяльності інститутів міжнародного страхового ринку. Оцінювання платоспроможності страхових компаній на міжнародному страховому ринку. Загальні принципи контролю платоспроможності страхових компаній відповідно до координаційних Директив ЄС. Оцінювання і прогнозування фінансового стану страхової організації на міжнародному страховому ринку. Активи і пасиви міжнародних страхових компаній. Особливості аналізу міжнародного ринку перестраховування.

Визначення фінансової стійкості інститутів міжнародного страхового ринку. Сутність рейтингового оцінювання та діяльність міжнародних рейтингових агентств. Особливості побудови міжнародних рейтингових шкал. Визначення кредитного рейтингу інститутів міжнародного страхового ринку.

Інформаційні джерела: 4, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32

Тема 5. Проблеми, тенденції і перспективи розвитку інститутів міжнародного страхового ринку

Недоліки сучасної системи міжнародного страхування. Фінансування витрат і прибутку інститутів міжнародного страхового ринку. Зростання витрат, пов'язаних з перерозподілом збитку. Внутрішні ризики прибутку інститутів міжнародного страхового ринку. Врахування часового фактору при визначення фінансового стану страхувальника. Неадекватність визначення ціни страхування. Неможливість забезпечення повної компенсації збитків від реалізації світових та інших ризиків. Нерівномірний розмір прибутку страховика від різних видів страхування.

Злочини на міжнародному страховому ринку. Поняття страхового шахрайства. Шахрайство страхувальників у провідних країнах світу. Злочини в інтересах інститутів міжнародного страхового ринку. Незаконне вивезення капіталу за кордон.

Міжнародний досвід боротьби з шахрайством: досвід Канади, США, Франції, Великобританії, Німеччини, Росії та України.

Підсумкова оцінка умов, тенденцій та перспектив розвитку міжнародного страхового ринку та його інституційної структури на сучасному етапі.

Інформаційні джерела: 4, 9, 10, 12, 13, 14, 18, 20, 21, 30, 31, 32

Тема 6. Діяльність інститутів міжнародного страхового ринку з комерційного страхування

Зміст роботи перестраховальних компаній на міжнародному страховому ринку. Поняття перестраховування (цесії). Фронтування. Визначення власного утримання страхової компанії. Види перестраховальних операцій. Пропорційне та непропорційне перестраховування. Порівняльна характеристика особливостей становлення стабілізаційного стану ринків перестраховування Німеччини, Франції та України.

Зміст роботи страхових компаній на прямому міжнародному страховому ринку. Зв'язок ринків перестраховування та прямого страхового ринку на міжнародному рівні. Особливості страхування життя у міжнародній практиці. Страхування від нещасного випадку. Накопичувальне страхування. Врахування інфляційного фактору при довгостроковому страхуванні як важлива проблема страховиків на міжнародному ринку. Медичне страхування.

Особливості страхування майна у провідних країнах світу. Страхування відповідальності у США та інших країнах світу. Умови страхування за системою «Асістанс». Особливості морського та авіаційного страхування на міжнародному страховому ринку та їх інститути. Досвід страхування підприємницьких та технічних ризиків у США та на міжнародному ринку. Екологічне страхування та його досвід у країнах Європи і США.

Інновації в галузі цифрових технологій на міжнародному страховому ринку.

Інформаційні джерела: 2, 3, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 18, 19, 20, 25, 26, 32

Тема 7. Участь інститутів міжнародного страхового ринку у соціальному страхуванні

Сучасні моделі соціального страхування на міжнародному ринку. Проблеми фінансування соціального страхування у окремих країнах світу. Взаємозалежність страхового, банківського та соціального секторів на міжнародному ринку. Система соціального захисту в країнах Європейського Союзу. Пенсійне страхування як основа соціального страхування: досвід країн ЄС, США, Чилі.

Інститути медичного страхування на міжнародному ринку. Організація охорони здоров'я на основі страхування. Сучасні моделі охорони здоров'я у провідних країнах світу. Система охорони здоров'я США. Медичне страхування у країнах Західної та Східної Європи.

Вплив вартості соціального страхування в окремих країнах світу на стан і тенденції розвитку міжнародного страхового ринку.

Інформаційні джерела: 2, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 25, 30, 32

Тема 8. Форми взаємодії інститутів міжнародного страхового ринку та ринку капіталу

Фактори та тенденції розвитку нових форм взаємодії інститутів міжнародного страхового ринку та ринку капіталу. Особливості побудови сек'юритизованих структур для передачі катастрофічних страхових ризиків.

Класифікація та механізм дії основних фінансових інструментів на міжнародному страховому ринку. Спекуляція та хеджування як основні типи

стратегій на ф'ючерсних та опціонних міжнародних ринках. Застосування застережень у міжнародних контрактах. Валютні застереження. Вибір валюти ціни контракту. Мультивалютне застереження.

Страховання фінансових інвестицій, гарантій та облігацій як важливі види операцій на міжнародному страховому ринку. Облігації катастроф: ключові характеристики, співвідношення морального та базисного ризиків. Інститути страхування фінансових інвестицій на міжнародному ринку. Страхові інвестиції.

Міжнародний досвід страхування експортних кредитів та їх принципи. Інститути страхування експортних кредитів від політичних та економічних ризиків провідних країн світу.

Інформаційні джерела: 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 18, 21

Тема 9. Банківсько-страхові групи як інститути міжнародного страхового ринку

Об'єднання банків і страхових компаній в умовах глобалізації світової економіки. Порівняльна характеристика моделей банківського страхування.

Причини, які стимулюють банки до страхового посередництва на міжнародному ринку. Зацікавленість страхових компаній у залучення банків для досягнення конкурентних переваг на міжнародному ринку. Банківсько-страхова інтеграція в умовах формування конвергентної моделі міжнародного фінансового ринку, сутність і передумови. Напрями банківсько-страхової інтеграції у сфері інвестування. Фактори успіху діяльності банківсько-страхових груп на міжнародному ринку: орієнтація на клієнта, простота страхових продуктів, орієнтація на середній клас, нова форма діяльності.

Форми банківсько-страхових груп. Стратегія joint venture, стратегія de novo, метод стратегічного альянсу, злиття і поглинання, фінансовий холдинг.

Особливості страхування банківських ризиків на міжнародному ринку. Інституційні форми участі банків у системі страхування депозитів. Системи страхування банківських кредитів.

Інформаційні джерела: 2, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 20, 21, 22, 25, 26, 30, 32

Програма навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку» відповідає ОПП освітніх програм «Фінанси та кредит» та «Фінанси, банківська справа та страхування» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня, схваленою Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», протокол від «31» серпня 2020 року № 9 .

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. «Теоретичні і практичні основи організації діяльності інститутів міжнародного страхового ринку»					
<p>Тема 1. «Міжнародний страховий ринок та його інститути» Лекція 1</p> <p>1. Система міжнародного страхування як основа управління світовими ризиками</p> <p>2. Поняття міжнародного страхового ринку та його особливості.</p> <p>3. Структура міжнародного страхового ринку та його інститути.</p> <p>4. Сутність і базові складові кількісного і регіонального аналізу міжнародного страхового ринку.</p>	2	<p>Тема 1. «Міжнародний страховий ринок та його інститути» Практичне заняття 1</p> <p>1. Система міжнародного страхування як основа управління світовими ризиками</p> <p>2. Поняття міжнародного страхового ринку та його особливості.</p> <p>3. Структура міжнародного страхового ринку та його інститути.</p> <p>4. Особливості оцінки структури міжнародного страхового ринку за суб'єктами та видами страхування.</p> <p>Практичне заняття 2</p> <p>1. Характеристика провідних організацій міжнародного страхового ринку.</p> <p>2. Основи оцінки базових складових кількісного і регіонального аналізу міжнародного страхового ринку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за показниками динаміки; - за показниками обсягу та структури; - за загальною страховою премією на душу населення та відсотком валового внутрішнього продукту. 	4 2 2	<p>Тема 1. «Міжнародний страховий ринок та його інститути»</p> <p>1. Розглянути особливості таких міжнародних систем страхування, як "Асістанс", "Зелена карта" і морське страхування.</p> <p>3. Оцінити структуру і динаміку розвитку інститутів міжнародного страхового ринку за показником зайнятості (чисельності працівників) у страхуванні за останні 2 роки.</p> <p>4. Розглянути класифікацію міжнародних страхових операцій за організаційно-правовою ознакою та їх особливості.</p> <p>5. Надати порівняльну характеристику міжнародного ринку страхування за показниками: обсягу страхової премії за видами страхування і по регіонах світу, частки страхової премії в ВВП окремих країн, щільності страхової премії на душу населення..</p>	10

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 2. «Страхові ринки провідних країн світу та їх інститути» Лекція 2</p> <p>1. Північноамериканський страховий ринок: структура і особливості функціонування.</p> <p>2. Європейський страховий ринок: інститути страхових ринків Великобританії, Франції, Німеччини та особливості їх функціонування.</p> <p>3. Азійський страховий ринок та особливості його функціонування.</p> <p>4. Інститути страхових ринків країн Східної Європи та особливості їх розвитку.</p>	2	<p>Тема 2. «Страхові ринки провідних країн світу та їх інститути» Практичне заняття 3</p> <p>1. Розгляд особливостей функціонування Північноамериканського страхового ринку та його структури: - оцінка інститутів страхового ринку США як лідерів Північноамериканського регіону.</p> <p>2. Розгляд особливостей функціонування Європейського страхового ринку та його структури: - дослідження інститутів страхового ринку Великобританії та їх особливостей; - особливості діяльності інститутів страхових ринків Німеччини та Франції.</p> <p>Практичне заняття 4</p> <p>1. Розгляд особливостей функціонування Азійського страхового ринку та його структури: - оцінка діяльності інститутів страхового ринку Китаю як лідерів Азійського регіону; - оцінка діяльності інститутів страхового ринку Японії та їх особливостей.</p> <p>2. Інститути страхових ринків країн Східної Європи та особливості їх розвитку.</p>	4 2 2	<p>Тема 2. «Страхові ринки провідних країн світу та їх інститути»</p> <p>1. Визначити структуру міжнародного страхового ринку за його поділом на регіони та оцінити динаміку їх розвитку за останні 2 роки.</p> <p>2. Дати характеристику провідних страхових компаній США та інших країн Північноамериканського регіону.</p> <p>3. Дати характеристику провідних страхових компаній Великобританії, Франції, Німеччини та інших країн Європейського регіону.</p> <p>4. Дати характеристику провідних страхових компаній Японії, Китаю та інших країн Азійського регіону.</p>	10
<p>Тема 3. «Організаційно-правові аспекти діяльності інститутів міжнародного страхового ринку» Лекція 3</p> <p>1. Сутність та організаційно-правові форми діяльності інститутів міжнародного страхового ринку.</p>	2	<p>Тема 3. «Організаційно-правові аспекти діяльності інститутів міжнародного страхового ринку» Практичне заняття 5</p> <p>1. Сутність та організаційно-правові форми діяльності інститутів міжнародного страхового ринку – професійних учасників.</p> <p>2. Страхові посередники та їх діяльність на міжнародному страховому ринку.</p> <p>3. Система страхових відносин та інфраструктура міжнародного страхового ринку: оцінка особливостей.</p>	4 2	<p>Тема 3. «Організаційно-правові аспекти діяльності інститутів міжнародного страхового ринку»</p> <p>1. Розглянути форму організації найбільших за обсягами отриманих страхових премій в останньому році страхових компаній світу та особливості їх функціонування.</p> <p>2. Оцінити діяльність Топ-10 найкращих світових страхових</p>	10

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>2. Стандарти регулювання міжнародних страхових послуг. Модифікація моделей регулювання.</p> <p>3. Правове регулювання страхової діяльності в Євросоюзі та інших регіонах світу.</p> <p>4. Принципи регулювання страхової діяльності в країнах з перехідною економікою: Центральна і Східна Європа.</p>		<p>Практичне заняття 6</p> <p>1. Розгляд стандартів регулювання міжнародних страхових послуг. Модифікація моделей регулювання.</p> <p>2. Правове регулювання страхової діяльності в Євросоюзі та інших регіонах світу: США, Великобританії, Азійському регіоні.</p> <p>3. Принципи регулювання страхової діяльності в країнах з перехідною економікою: Центральна і Східна Європа</p>	2	<p>брокерів за доходами, як провідних посередників міжнародного страхового ринку.</p> <p>3. Визначити класифікацію інструментів регулювання страхової діяльності у світі, залежно від мети та виду моделі регулювання.</p> <p>4. Розглянути системи наднаціональних інститутів страхового контролю та їх особливості.</p> <p>5. Надати порівняльну характеристику 3 директив ЄС як основи страхового регулювання міжнародного ринку страхування.</p> <p>6. Надати порівняльну характеристику конфуціанської моделі і моделі ісламського регулювання страхового ринку.</p>	
<p>Тема 4. «Фінансово-економічні основи діяльності інститутів міжнародного страхового ринку» Лекція 4</p> <p>1. Фінансові ресурси інститутів міжнародного страхового ринку: особливості формування та використання.</p> <p>2. Сутність та особливості управління страховими резервами інститутів міжнародного страхового ринку.</p> <p>3. Особливості економічного та фінансового аналізу діяльності інститутів міжнародного страхового ринку.</p>	4 2	<p>Тема 3. «Фінансово-економічні основи діяльності інститутів міжнародного страхового ринку» Практичне заняття 7</p> <p>1. Фінансові ресурси інститутів міжнародного страхового ринку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості їх формування у складі пасивів; - особливості їх використання за статтями активів; - фінансові результати використання фінансових ресурсів. <p>Практичне заняття 8</p> <p>1. Сутність та особливості управління страховими резервами інститутів міжнародного страхового ринку.</p> <p>2. Особливості економічного та аналізу діяльності інститутів міжнародного страхового ринку:</p>	8 2 2	<p>Тема 4. «Фінансово-економічні основи діяльності інститутів міжнародного страхового ринку»</p> <p>1. Розглянути і надати порівняльну оцінку формування і використання фінансових ресурсів інститутів міжнародного страхового ринку у США та у Європі.</p> <p>2. Сутність та особливості управління страховими резервами інститутів міжнародного страхового ринку у США та Європі.</p> <p>3. Провести горизонтальний та вертикальний аналіз діяльності страхових компаній США та Європи.</p> <p>4. Оцінити та надати порівняльну оцінку платоспроможності страхових компаній США та Європи.</p> <p>5. Проаналізувати діяльність однієї із перестрахових компаній, що діють на міжнародному ринку.</p> <p>6. Розглянути рейтингові оцінки провідних інститутів міжнародного страхового ринку.</p>	10

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Лекція 5</p> <p>1. Оцінювання платоспроможності страхових компаній на міжнародному страховому ринку.</p> <p>2. Особливості аналізу міжнародного ринку перестраховання.</p> <p>3. Визначення фінансової стійкості інститутів міжнародного страхового ринку на основі їх рейтингового оцінювання.</p>	2	<p>- особливості горизонтального і вертикального економічного аналізу звітності.</p> <p>Практичне заняття 9</p> <p>1. Особливості фінансового аналізу діяльності інститутів міжнародного страхового ринку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості аналізу фінансових коефіцієнтів, що характеризують фінансовий стан інститутів міжнародного страхового ринку; - аналіз фінансовий коефіцієнтів, що характеризують ефективність акцій інститутів міжнародного страхового ринку; - особливості аналізу фінансових коефіцієнтів, що характеризують ефективність діяльності інститутів міжнародного страхового ринку зі страхування life та nonlife. <p>Практичне заняття 10</p> <p>1. Оцінювання платоспроможності страхових компаній на міжнародному страховому ринку (Solvency II): переваги та недоліки.</p> <p>2. Особливості аналізу міжнародного ринку перестраховання.</p> <p>3. Визначення фінансової стійкості інститутів міжнародного страхового ринку на основі їх рейтингового оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначенні рейтингу страхової компанії Standard & Poor's; - методика Fitch Ratings по рейтингуванню страхових компаній; - особливості присвоєння рейтингу Moody's. 	2		
<p>Тема 5. «Проблеми, тенденції і перспективи розвитку інститутів міжнародного страхового ринку»</p> <p>Лекція 6</p> <p>1. Недоліки сучасних систем міжнародного страхування.</p>	2	<p>Тема 5. «Проблеми, тенденції і перспективи розвитку інститутів міжнародного страхового ринку»</p> <p>Практичне заняття 11</p> <p>1. Визначення недоліків сучасних систем міжнародного страхування.</p> <p>2. Злочини на міжнародному страховому ринку.</p> <p>3. Міжнародний досвід боротьби з шахрайством на міжнародному страховому ринку.</p> <p>4. Оцінка умов, тенденцій та перспектив розвитку міжнародного страхового ринку та його інституційної структури на сучасному етапі.</p>	2	<p>Тема 5. «Проблеми, тенденції і перспективи розвитку інститутів міжнародного страхового ринку»</p> <p>1. Оцінити недоліки однієї з систем міжнародного страхування.</p> <p>2. Розглянути основні злочини на міжнародному страховому ринку за відкритими даними на сайтах міжнародних страхових</p>	10

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>2. Злочини на міжнародному страховому ринку.</p> <p>3. Міжнародний досвід боротьби з шахрайством на міжнародному страховому ринку.</p> <p>4. Оцінка умов, тенденцій та перспектив розвитку міжнародного страхового ринку та його інституційної структури на сучасному етапі.</p>				<p>компаній.</p> <p>3. Розглянути досвід боротьби з шахрайством однієї з наведених країн: досвід Канади, США, Франції, Великобританії, Німеччини, Росії.</p> <p>4. За матеріалами опублікованих статей, монографій написати аналітичну записку про умови, тенденції та перспективи розвитку міжнародного страхового ринку та його інституційної структури.</p>	
Модуль 2. «Основи діяльності інститутів міжнародного страхового ринку та форми їх взаємодії»					
<p>Тема 6. «Діяльність інститутів міжнародного страхового ринку з комерційного страхування» Лекція 7</p> <p>1. Зміст роботи перестраховальних компаній на міжнародному страховому ринку: пропорційне і непропорційне перестраховання.</p> <p>2. Особливості особистого страхування у міжнародній практиці.</p> <p>3. Особливості страхування nonlife у провідних країнах світу.</p> <p>4. Інновації в галузі цифрових технологій на міжнародному страховому ринку.</p>	2	<p>Тема 6. «Діяльність інститутів міжнародного страхового ринку з комерційного страхування» Практичне заняття 12</p> <p>1. Зміст роботи перестраховальних компаній на міжнародному страховому ринку.</p> <p>2. Види перестраховальних операцій. Пропорційне та непропорційне перестраховання.</p> <p>3. Порівняльна характеристика особливостей становлення стабілізаційного стану ринків перестраховання.</p> <p>Практичне заняття 13</p> <p>1. Зміст роботи страхових компаній на прямому міжнародному страховому ринку.</p> <p>2. Особливості страхування життя і здоров'я (life) у міжнародній практиці.</p> <p>3. Страхування від нещасного випадку на міжнародному ринку.</p> <p>4. Особливості накопичувального страхування на міжнародному ринку.</p> <p>Практичне заняття 14</p> <p>1. Особливості страхування майна у провідних</p>	8 2 2 2	<p>Тема 6. «Діяльність інститутів міжнародного страхового ринку з комерційного страхування»</p> <p>1. Розглянути поняття перестраховання (цесії) та фронтування.</p> <p>2. Визначення власного утримання страхової компанії.</p> <p>3. Розглянути і визначити особливості пропорційного та непропорційного перестраховання.</p> <p>4. Дослідити зв'язок ринків перестраховання та прямого страхового ринку на міжнародному рівні.</p> <p>5. Розглянути врахування інфляційного фактору при довгостроковому страхуванні як важлива проблема страховиків на міжнародному ринку.</p> <p>6. Умови страхування за системою «Асістанс».</p> <p>7. Досвід страхування</p>	10

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Основи їх факторного аналізу.</p> <p>4. Аналіз ефективності діяльності банків на макрорівні.</p>		<p>країнах світу.</p> <p>2. Страхування відповідальності у США та інших країнах світу.</p> <p>3. Особливості морського та авіаційного страхування на міжнародному страховому ринку та їх інститути.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 15</p> <p>1. Особливості страхування підприємницьких ризиків та екологічне.</p> <p>2. Особливості страхування за міжнародними системами «Асістанс» та «Зелена карта».</p> <p>3. Інновації в галузі цифрових технологій на міжнародному страховому ринку.</p>	2	<p>підприємницьких та технічних ризиків у США та на міжнародному ринку.</p> <p>8. Екологічне страхування та його досвід у країнах Європи і США.</p>	
<p>Тема 7. «Участь інститутів міжнародного страхового ринку у соціальному страхуванні»</p> <p style="text-align: center;">Лекція 8</p> <p>1. Сучасні моделі соціального страхування на міжнародному ринку.</p> <p>2. Пенсійне страхування як основа соціального страхування: досвід країн ЄС, США та інших.</p> <p>3. Інститути медичного страхування на міжнародному ринку.</p>	2	<p style="text-align: center;">Тема 7. «Участь інститутів міжнародного страхового ринку у соціальному страхуванні»</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 16</p> <p>1. Сучасні моделі соціального страхування на міжнародному ринку</p> <p>2. Система соціального захисту в країнах Європейського Союзу.</p> <p>3. Пенсійне страхування як основа соціального страхування: досвід країн ЄС, США та інших.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 17</p> <p>1. Інститути медичного страхування на міжнародному ринку.</p> <p>2. Організація охорони здоров'я на основі страхування.</p> <p>3. Сучасні моделі охорони здоров'я у провідних країнах світу.</p>	4 2 2	<p style="text-align: center;">Тема 7. «Участь інститутів міжнародного страхового ринку у соціальному страхуванні»</p> <p>1. Визначити проблеми фінансування соціального страхування у окремих країнах світу.</p> <p>2. Розглянути взаємозалежність страхового, банківського та соціального секторів на міжнародному ринку.</p> <p>3. Розглянути систему охорони здоров'я США.</p> <p>4. Дослідити медичне страхування у країнах Західної та Східної Європи.</p> <p>5. Оцінити вплив вартості соціального страхування в окремих країнах світу на стан і тенденції розвитку міжнародного страхового ринку.</p>	10

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 8. «Форми взаємодії інститутів міжнародного страхового ринку та ринку капіталу» Лекція 9</p> <p>1. Фактори та тенденції розвитку нових форм взаємодії інститутів міжнародного страхового ринку та ринку капіталу. 2. Класифікація та механізм дії основних фінансових інструментів на міжнародному страховому ринку. 3. Страхування фінансових інвестицій, гарантій та облігацій як важливі види операцій на міжнародному страховому ринку. 4. Міжнародний досвід страхування експортних кредитів та їх принципи.</p>	2	<p>Тема 8. «Форми взаємодії інститутів міжнародного страхового ринку та ринку капіталу»» Практичне заняття 18</p> <p>1. Фактори та тенденції розвитку нових форм взаємодії інститутів міжнародного страхового ринку та ринку капіталу. 2. Класифікація та механізм дії основних фінансових інструментів на міжнародному страховому ринку. 3. Страхування фінансових інвестицій, гарантій та облігацій як важливі види операцій на міжнародному страховому ринку. 4. Міжнародний досвід страхування експортних кредитів та їх принципи.</p>	2	<p>Тема 8. «Форми взаємодії інститутів міжнародного страхового ринку та ринку капіталу»</p> <p>1. Розглянути особливості побудови сек'юритизованих структур для передачі катастрофічних страхових ризиків. 2. Дослідити особливості стратегій спекуляції та хеджування на ф'ючерсних та опціонних міжнародних ринках. 3. Застосування застережень у міжнародних контрактах. 4. Облігації катастроф: ключові характеристики, співвідношення морального та базисного ризиків. 5. Розглянути інститути страхування фінансових інвестицій на міжнародному ринку та особливості страхових інвестицій.</p>	10
<p>Тема 9. «Банківсько-страхові групи як інститути міжнародного страхового ринку» Лекція 10</p> <p>1. Об'єднання банків і страхових компаній в умовах глобалізації світової економіки. 2. Банківсько-страхова інтеграція в умовах формування конвергентної моделі міжнародного фінансового ринку, сутність і передумови. 3. Напрями банківсько-страхової інтеграції у сфері інвестування.</p>	2	<p>Тема 9. «Банківсько-страхові групи як інститути міжнародного страхового ринку» Практичне заняття 19</p> <p>1. Об'єднання банків і страхових компаній в умовах глобалізації світової економіки, розгляд причин і наслідків. 2. Банківсько-страхова інтеграція в умовах формування конвергентної моделі міжнародного фінансового ринку: розгляд сутності і передумов.</p>	4 2	<p>Тема 9. «Банківсько-страхові групи як інститути міжнародного страхового ринку»</p> <p>1. Зробити порівняльну характеристику моделей банківського страхування. 2. Розглянути причини, які стимулюють банки до страхового посередництва на міжнародному ринку. 3. Визначити напрями зацікавленості страхових компаній у залучення банків для досягнення конкурентних переваг на міжнародному ринку. 4. Визначити напрями банківсько-страхової інтеграції у сфері інвестування. 5. Розглянути сутність стратегій joint</p>	10

<p>4. Форми банківсько-страхових груп. Злиття і поглинання як основні методи розширення діяльності міжнародних банківсько-страхових груп.</p> <p>5. Особливості страхування банківських ризиків на міжнародному ринку.</p>		<p>3. Напрями банківсько-страхової інтеграції у сфері інвестування.</p> <p>4. Оцінка факторів успіху діяльності банківсько - страхових груп на міжнародному ринку: орієнтація на клієнта, простота страхових продуктів, орієнтація на середній клас, нова форма діяльності.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 20</p> <p>1. Форми банківсько-страхових груп.</p> <p>2. Оцінка наслідків злиттів і поглинань як основні методи розширення діяльності міжнародних банківсько-страхових груп.</p> <p>3. Особливості фінансових розрахунків за напрямами страхування банківських ризиків на міжнародному ринку.</p>	2	<p>venture, стратегія de novo, метод стратегічного альянсу, злиття і поглинання.</p> <p>6. Визначити інституційні форми участі банків у системі страхування депозитів.</p> <p>7. Розглянути системи страхування банківських кредитів.</p>	
Разом	20		40		90

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система оцінювання знань студентів має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Інститути міжнародного страхового ринку».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) з навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку» здійснюється за: темами робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами оцінювання знань студентів є: робота студентів на лекціях, семінарських (практичних, лабораторних) заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку» та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення *лекцій* застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та перевірка конспектів лекцій.

При проведенні *практичних занять* - контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій, усне і письмове опитування, тестування та розв'язання аналітичних задач.

Поточний контроль виконання студентами *індивідуальних розрахункових і домашніх завдань* здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв'язання розрахункових завдань, захисту аналітично-розрахункових робіт, контрольних робіт, тестування, а також перевірка та захист індивідуальних домашніх завдань та конспектів.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення *2 поточних модульних робіт*, здійснюється під час перевірки виконання відповідних тестів в письмовій формі та практичних ситуацій в письмовій формі, у т.ч. за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку» при підсумковій формі контролю здійснюється у **формі заліку (ПМК)** та дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за поточну успішність та виконання поточних модульних робіт. Загальна підсумкова оцінка

за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів та розподіляється відповідно до таблиці 5, а підсумкові результати оцінюються за шкалою, показаною у таблиці 6.

Таблиця 5 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку»

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): Відвідування занять (0,33x5=1,65 бали); захист домашнього завдання (1x5 = 5 балів); обговорення матеріалу практичних занять (0,8 x5 ≈ 4 бали); виконання навчальних завдань (2 x 5 = 10 балів); доповіді з рефератами та їх обговорення (3 бали); тестування (2,0 x 5 = 10 балів); поточна модульна робота (20 балів)	54
Модуль 2 (теми 6-9): Відвідування занять (0,33x4=1,32 бали); захист домашнього завдання (1x4 = 4 бали); обговорення матеріалу практичних занять (0,8 x4 ≈ 3 бали); виконання навчальних завдань (2 x 4 = 8 балів); доповіді з рефератами та їх обговорення (2 бали); тестування (2,0 x 4 = 8 балів); поточна модульна робота (20 балів)	46
Разом	100

Таблиця 6 - Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до **10% від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1), табл.7**. Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

Примітка. У таблиці прописуються ті види роботи, які застосовуються в освітньому процесі.

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні:

1. Директива 98/78/ЄС Європейського Парламенту та Ради "Щодо додаткового нагляду за страховими компаніями в страховій групі" [Електронний ресурс]: Документ від 27.10.1998р. №994-292 І Верховна Рада України: [веб-сайт Верховної Ради України]. - Текст. дані. - Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994-292>- Назва з екрана.

2. Директива 2016/97/ЄС Європейського Парламенту та Ради «Про реалізацію страхових продуктів» [Електронний ресурс]: Документ від 20 січня 2016 року //Офіційний журнал Європейського союзу. - 2016. - №2.2. - С. 19 - 65. – Текст. дані. - Режим доступу: <https://nfp.gov.ua>sektor>Директива 2016 97>- Назва з екрана.

3. Директива 2009/138 / ЄС - Директива про страхування та перестраховування (перероблена) (Платоспроможність II) [Електронний ресурс]: Документ від 17.12.2009 року. - Текст. дані. - Режим доступу: <https://service.betterregulation.com/document/15803Q>.- Назва з екрана.

4. Директива (91/674/ЄЕС) Європейського Парламенту та Ради «Про річну звітність і консолідовану звітність страхових підприємств» [Електронний ресурс]: Документ від 19 грудня 1991 року (зі змінами і доповненнями) на 20.08.2019 р. Міністерство Юстиції України: [веб-сайт Міністерство Юстиції України]. - Текст, дані. - Режим доступу: <https://miniust.gov.ua/mn/str 45894> - Назва з екрана.

5. Директива (2005/68/ЄС) Європейського Парламенту та Ради «Про перестраховування» [Електронний ресурс]: Документ від 16 листопада 2005 року (зі змінами і доповненнями) на 20.08.2019 р. / Міністерство Юстиції України: [веб-

сайт Міністерство Юстиції України]. - Текст, дані. - Режим доступу: https://minjust.gov.ua/rn/str_45894 - Назва з екрана.

6. Директива (2002/83/ЄС) Європейського Парламенту та Ради «Про страхування життя» [Електронний ресурс]: Документ від 5 листопада 2002 року (зі змінами і доповненнями) на 20.08.2019 р. / Міністерство Юстиції України: [веб-сайт Міністерство Юстиції України]. - Текст, дані. - Режим доступу: https://minjust.gov.Ua/m/str_45894 - Назва з екрана.

7. Директива (98/29/ЄС) Європейського Парламенту та Ради «Про гармонізацію основних положень щодо страхування експортних кредитів за трансакціями з середньостроковим та довгостроковим покриттям» [Електронний ресурс]: Документ від 7 травня 1998 року (зі змінами і доповненнями) на 20.08.2019 р. / Міністерство Юстиції України: [веб-сайт Міністерство Юстиції України]. - Текст, дані. - Режим доступу: https://minjust.gov.Ua/m/str_45894 - Назва з екрана.

8. Кузьмін О.Є. Міжнародні страхові послуги: Навчальний посібник І О.Є. Кузьмін, А.С. Завербний, Н.Л. Іващук. - Львів: Видавництво «Раср-7», 2009. - 444с.

9. Козьменко О. В. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації: монографія І Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. та ін. - Суми: Університетська книга, 2011. - 388 с.

10. Машина Л.І. Міжнародне страхування: Навч. Посібник І Л.І. Машина. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 504 с.

11. Основні принципи, стандарти, керівництва та методологія оцінки страхування [Електронний ресурс]: Документ Міжнародної асоціація страхових наглядів (МАСН) 1 жовтня 2011 року (зі змінами і доповненнями) на 20.08.2019 р. / Міністерство Юстиції України: [веб-сайт Міністерство Юстиції України]. - Текст, дані. - Режим доступу: https://minjust.gov.Ua/m/str_45894 - Назва з екрана.

12. Офіційний веб-сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (ЕЮРА) [Електронний ресурс]. - Текст, дані. – Режим доступу: <https://eiopa.europa.eu>. - Назва з екрану.

13. Офіційний веб-сайт Міжнародної асоціації страхових наглядів (IAIS) [Електронний ресурс]. - Текст, дані. - Режим доступу: <https://www.iaisweb.org/home>. - Назва з екрану.

14. Офіційний веб-сайт Міжнародного інституту страхової інформації [Електронний ресурс]. - Текст, дані. - Режим доступу: <https://www.iii.org>. – Назва з екрану.

15. Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник + навчальний тренінг / В. В. Карцева, С. П. Прасолова. – Київ:, «SBA-Print», 2020. – 568 с.

16. Experimental financial statistics for insurance using Solvency II regulatory data - enhanced financial accounts (UK flow of funds) [Електронний ресурс]: станом на 20.08.2019р.: [веб-сайт Office for National Statistics]. - Текст, дані. – Режим доступу: <https://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/uksectoraccounts/articles/experimentalfinancialstatisticsforinsuranceusin>. - Назва з екрану.

17. QIS5 Technical Specifications, [Електронний ресурс]: станом на 05.07.2012 / CEIOPS. — Режим доступу: http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/docs/solvency/qis5/technical_specifications_en.pdf. - Назва з екрану.

Додаткові:

18. Белозёров, С. А. Регулирование страховой деятельности: учебник и практикум для бакалаврата и магистратуры / Ж. В. Писаренко, Н. П. Кузнецова; под редакцией С. А. Белозерова. — Москва: Издательство Юрайт, 2017. — 437 с.

19. Внукова Н.М. Страхування: теорія і практика: Навч. Посібник / За загальною редакцією д.е.н., проф. Н.М. Внукової. - 2-ге видання, перероблене та доповнене. - Харків: Бурун Книга, 2009. - 656 с.

20. Говорушко Т. А. Страхові послуги. Підручник/ Т.А. Говорушко. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 376 с.

21. Журавльва Т.О. Страхування: навч. посіб. І Т.О. Журавльова, М.А. Дем'янчук, 2017. – Одеса: ОНУ. - 296с.

22. Євроінтеграційні аспекти розвитку ринків фінансових послуг: монографія / Н. М. Внукова, Р. Пукала, В. А. Смоляк [та ін.]; за заг. д-ра. екон. наук, професора Н. М. Внукової та канд. екон. наук Р. Пукала. - Харків: Ексклюзив, 2018. - 178 с.

23. Организация страхового дела: учебник и практикум для среднего профессионального образования / И. П. Хоминич [и др.]; под редакцией И. П. Хоминич, Е. В. Дик.. — Москва: Издательство Юрайт, 2018. — 230 с.

24. Правове регулювання страхової діяльності: навч. посіб. / О.П. Гетманець, О.М. Шуміло, Т.В. Колеснік та ін. ; за ред. О.П. Гетманець, О.М. Шуміла. - К.: Хай-Тек Прес, 2014. - 400 с.

25. Світлична О.С. Управління фінансами страхових організацій: Навч. пос. / О.С. Світлична, Н.М. Сташкевич- Одеса: Атлант, 2015 - 258 с.

26. Страхування: Практикум: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. і доп., Рекомендовано МОН І За ред. В.Д. Базилевича. — К.: Знання, 2011. — 607 с.

27. Теория и практика страхования. Учебное пособие / Под общей ред д.э.н., проф. К.Е. Турбиной. - М.: Анкил, 2003. - 704 с.

28. Ткаченко Н. В. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: теорія, методологія та практика : монографія / Н. В. Ткаченко ; Нац. банк України, Ун-т банк, справи. — Черкаси : Черкас. ЦНТЕІ, 2009. — 570 с.

29. Фінанси страхових компаній. Навчальний посібник І Н.Г. Нагайчук, О.О. Гончаренко. - К.: УБС НБУ, 2010. - 585 с.

30. Шірінян Л.В. Фінансова стійкість страхових компаній та шляхи її забезпечення/ Л.В. Шірінян // Монографія І І Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. - Харків, 2007. - 225 с.

31. Calibration of the Premium and Reserve Risk Factors in the Standard Formula of Solvency II: Report of the Joint Working Group on Non-Life and Health NSLT Calibration, 12.12.2011 / ЕЮРА [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://eiopa.europa.eu/fileadmin/txdam/files/Press-Room/releases/EIOP_A-11-163-A-Report_JWG_on_NL_and_Health_non-SLT_Calibration.pdf- Назва з екрану.

32. Solvency II assumptions for increasing the international competitiveness of EU insurance industry / V. Peleckiene, K. Peleckis // Elsevier Ltd. - 2014. - №110. – P. 822

- 823. - file:///C:/Users/Downloads/1-s2.0-S1877042813055675-main.pdf. - Назва з екрану.

33. Офіційний веб-сайт міжнародної страхової групи Royal & Sun Alliance (RSA)) [Електронний ресурс]. - Текст, дані. - Режим доступу: <https://www.rsagroup.com>. - Назва з екрану..

Розділ 7. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Інститути міжнародного страхового ринку» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.